

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (insete)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratnatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 140.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 23. junija 1910.

Čekovni račun 40.817.

Leto II.

Ljudsko štetje in naši ob- mejni bratje.

Ljudsko štetje je eminentno narodnostno vprašanje. Sicer se je pri nas že precej pisalo o tej stvari, a še vse premalo, da bi se ljudstvo res poglobilo v to vprašanje ter se tudi te važnosti zavedalo. Naravno je, da se bode pozornost pri ljudskem štetju osredotočila na jezikovno mešanih krajih. Osredotočila se bode ondi pa tudi vsa delavnost in terorizem naših nasprotnikov. Oblast in terorizem večjih in močnejših narodov bosta požrla takrat na tisoče in tisoče pripadnikov manjšim narodom. Da takrat zgubimo posebno Slovenci — ki smo eden najmanjših izmed malih narodov razmeroma največ, to je že danes gotova stvar; kdor pozna nasilnost nasprotnika in našo brezbriznost, bode temu pritrtil. K terorizmu in nasilstvu se bode pridružil še »občevalni jezik«, da bodo imeli nasprotniki lažje delo in večji uspeh. Zakaj, kakoršne so razmere sedaj, bode ta »relikvija« iz starih časov nemške nadvlade in nezavednosti manjših narodov tudi letos še vedno paradirala pri ljudskem štetju, če tudi so se zastopniki manjših narodov potrudili — a mnogo premalo — da bi jo odpravili. In tako bodo naši bratje in sestre izročeni za deset let močnejšemu nasprotniku, četudi je naših v resnici numerično mnogo več. In kadar bode katerokoli mesto v upravi prazno, dobil ga bode nam po rodu in jeziku tuj človek, ki bode delil »pravico« ljudem. Ako pride do pritožbe na pristojnem mestu, nas bodo kaj lahko zavrnil, ker bode v statistiki jako malo zapisanih Slovencev v dotičnem okraju. In ta proces se bode ponavljal toliko časa, dokler ne postane sloven. kraj res ponemčen in izgubljen za nas za vedno. Saj ni čuda, če uprava samla dela z vso silo na to. Vsi protesti proti kričečim krivicam ne pomagajo ničesar, ker nam dokažejo s številkami, da nas ni v dotičnem okraju. Ali ni to velika neumnost, ljubi moji?! Tako se fabricirajo žive — mrtve duše.

Kako je temu priti v okoliščini? Brez dvoma podrobno delo in pouk pomagata; vendar pa ne toliko, kakor bi se mislilo na prvi pogled. Naše ljudstvo na meji kakor tudi v mešanih krajih ni še toliko zavedeno, da bi pojmielo celo važnost institucije ter bi se ne dalo zmotiti po nasprotnikih. In kaj nam pomaga, če ljudi preje tudi poučimo in pridobimo, ko jih nazadnje dobijo vendar le naši nasprotniki v roke ter jih obdelujejo po svoje in jim stavijo taka vprašanja, da jih dobe za se. Na jezikovni meji kakor tudi po naših mestecih in industrijalnih krajih imajo občine v rokah naši nasprotniki. Štetje bodo vršile občine in tako bodo imeli nasprotniki lahko delo, ker bodo imeli naše ljudi nazadnje v rokah. Kako se pa naše ljudstvo zna — pravzaprav ne zna ustavljati terorizmu od te strani, je predobro znano.

V takih slučajih si mi ne moremo pomagati ničesar. Pomagali bi pa morda nam lahko naši poslanci. Ako že ne morejo doseči odpravo »občevalnega« jezika, naj vsaj svojo moč zastavijo v to, da se v jezikovno mešanih krajih smejo imenovati v števno komisijo zaupniki vsake narodnosti. Ti zaupniki bi morali biti ugledni in pravični — moške iz dotičnega kraja ter bi imeli kot taki pravico pri dvomljivih slučajih pot pritožbe na višjo instanco. Sicer bi pa že s samo svojo navzočnostjo pri komisiji mnogo vplivali na potek in vsaj deloma pravično izvršitev. Naši nasprotniki bi se ne upali toliko terorizirati ter bi izvrševali svojo nalogo vsaj nekoliko nepristransko. Naši ljudje bi pa imeli več poguma ustavljati se morebitnim slučajnim nasilstvom.

Brez dvoma bi se s tem načinom rešilo mnogo tisočev »našincev« po naši domovini. Zato opozarjamo vse gg. poslance, naj dosežejo vsaj to, dokler ni prepozno.

Celjski magistrat v boju proti sokolskemu zletu v Gaberju pri Celju.

Celjski magistrat je poslal telovadnemu društvu »Celjski sokol« te dni sledeči »Razglas. Mestni urad je zvedel, da se namerava prirediti dne 14. in 15. avgusta v Gaberju sokolska slavnost, katere bi se udeležilo do tisoč sokolov v kroju, kateri pripadajo slovenskim, hrvaškim, češkim in srbskim zvezam. Ker je došlo doslej v mestu Celju pri vsaki sokolski slavnosti med obema tu prebivajočima narodoma do obžalovanja vrednih izgredov, kateri niso imeli žalostnih posledic le v sodni dvorani temveč tudi v medsebojnem gospodarskem prometu in so, kakor je dokazano, neugodno vplivali na tujski promet v mestu in okolici; ker se bode dne 14. avg. 1910 otvoril tudi slovesno Sokolski dom, ki leži ob državni cesti, skupni lastniki mestne občine celjske in občine okolice Celje: slednjič, ker so se vsi zgoraj omenjeni spopadi izključno vršili na poti iz celjskega kolodvora do Sokolskega doma: prepovemo za 14. in 15. avg. 1910 v mestnem okolišu iz vzrokov javnega reda in miru nošnje vseh društvenih znakov in krojev kakor tudi narodnostnih znakov; prepovemo nadalje, da bi se hodilo v večjih gruclah ko 5 oseb po cestah in trgih. Oni, ki bi se upirali, bodo takoj aretirani in se bode proti njim kazensko postopalo v smislu občinskega štatuta celjskega z dne 21. januarja 1867, § 47, št. 7. dež. zakon. oziroma po potsavi z dne 2. dec. 1890, št. 34 dež. zakon. Proti temu odloku se lahko vloži tekom 14 dni ugovor pri mestnem uradu celjskem. Celjski magistrat, dne 18. junija 1910. Župan dr. Jabornegg.

Ze ta famozni razglas sam na sebi bo zdražljivo vplival ne le na celjske temveč na vse okoliške Slovence in celi slovenski Sp. Štajer. Kajti v njem se uradno indirektno dolži Slovence kakor da bi oni bili povzročitelji kakršnih nemirov, ki so se že odigrali v Celju, pa ne na poti iz kolodvora v Sokolski dom, kakor neresnično trdi magistrat, temveč po mestu samem na mirno idoč Slovence, ki so in niso bili v sokolskem kroju. Na poti s kolodvora v Sokolski dom je sicer lani enkrat ali dvakrat napadlo nekaj znanih, z mestnim in okoliškim davčnim denarjem vzdrževanih nemških barab posamezne sokole, kateri pa so se napadov ubranili in ni bilo dalje nobenih posledic. Dogodki, ki so se končali v sodni dvorani in ki so hudo oškodovali celjske Nemce v vsakem pogledu, kakor priznava uradno magistrat, so se odigrali drugod in jih niso doslej še nikoli povzročili Slovenci temveč nikomur odgovorna poulična fakinaža. Ako jih magistrat obžaluje, čemu jih pa ni za branil? Nočemo pisati rekriminacij iz l. 1908, pa spominjamo se, da so takrat trdili celjski listi (»Domovina«), da je bil v zvezi s takratnimi dogodki sam dr. Ambrožič. Še celjske policije in da so se z nemške strani — najbrž z vedenjem in priznanjem celjskega magistrata — sistematično pripravili.

Ponavljamo: krivda leži na magistratu in mestni policiji, ki ni hotela in vedela brzdati nemških pouličnjakov, poklicanih tiste dni za »obrambo« nemškega Celja. Saj pa je tudi »vahtarica« pisala sama, da so Nemci vedeli varovati svojo »hišno pravico« napram — posameznikom in ženskam — in sicer uprav na podlagi enakega magistratnega odloka kakor ga je sedaj izdal dr. Jabornegg. Ali je magistratu na tem, da dojde do novih bojov v Celju — in do novih gospodarskih posledic? Kajti če se tudi posreči magistratu ovirati slavnost, česar pa ne verjamemo, ker so na svetu še močnejše sile, kot so nemškutarski celjski pritlikovci, bode ostalo ogorčenje, ki bode celjskemu mestu le škodovalo.

Čemu je vsega treba? Vršila se je v Celju nedavno tega turnarska slavnost — in ni došlo do nobenih nemirov. Slovenci so ostali mirni, dasi jih je v mestu nad dva tisoč in dasi se jih je izizzvalo na vse mogoče načine cele tri dni. Slovenci dobro vedo, da jim ni treba hoditi na ulico, da bi se tamkaj pretepali in divjali — ker imajo proti celjskim Nemcem, ako bi jim bilo do maščevanja in sovraštva, drugega orožja dovolj. Prepričani smo bili in smo še vedno, da bi ostalo mirno tudi celjsko nemško meščanstvo, to so obrtniki in trgovci, ako bi šli Sokoli tudi v vrstah skozi mesto, ker dobro vedo, da so na slovensko prebivalstvo vezani z več ko enega ozira. Nemire in zdražbo dela torej edino le celjski magistrat s svojimi šikanami in svojimi provokatoričnimi razgla-

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

57

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Te besede je spregovorila gospa Mukšnablova z zmagovitim glasom. Sedaj je osupnil mojster Kondelik.

»Kdo je spregovoril? Vejvara?«

»Ah, ne, naš gospod. Lotinka je nevesta.«

Gospodu Kondeliku se je zdelo, da sanja. Ali ima ta babura pamet

»Kaj ste pa potem hoteli včeraj pri nas, ako je vaša hči nevesta?«

»On, gospod Pajtlšmid je povedal to šele zvečer.«
Mojster Kondelik je presenečen gledal gospo Mukšnablovo.

»Da, gospod, čudne stvari se godijo v življenju,« je nadaljevala matrona vsa blažena. »Ko sem včeraj prišla od gospe Kondelikove in sem pomislila na vse, sem prišla do prepričanja, da vi ne boste kar tako pustili gospoda Vejvaro. Ko sem videla pri vas te priprave, me je tako presunilo, da sem se zvečer, ko je prišel naš gospod domov, ojunčila in šla nadenj. In on je spregovoril. Poprosil je za Lotinko — od včerajšnjega dneva smo kakor v nebesih in želimo tudi vam in gospodu Vejvari obilo sreče. Mi nismo imeli ničesar proti njemu. Lotinka je šla molit v cerkev takoj zjutraj in jaz sem kakor nova na svetu...«

»Toda kaj niste mogli tega storiti en dan prej, da nam ne bi napravili teh sitnosti!« je Kondelik zakričal.

»Nichts für ungut, gospod«, je sladko odgovorila

srečna mati. Ravno to me je prisililo, da sem tako napravila. Sedaj je vse v redu.«

»In kaj pa je bilo z onimi dolžnostmi in z onimi pismenimi dokazi?«

»Bili so tu«, je rekla sedaj matrona resno, »so še tukaj! Toda sedaj ne veljajo več. Pustim ga, gospoda Vejvaro. In če bo hotel, mu ono vrnemo. Naj ima tudi od Lotinke spominek... In pa — seveda — gospod Pajtlšmid ne sme o tem ničesar vedeti...«

Da bi na mah in popolnoma stvar uredil, je mojster porabil sedaj bojno laž. In rekel je s povdarkom:

»S tem bi tudi rad govoril.«

»Čemu gospod?« je vprašala hitro gospa. Za menoj tema, za teboj tema. Take stvari ne delajo v zakonu veselja. Jaz nisem svoje hčere nikomur vsiljevala. Iz moje roke jo dobi gospod Pajtlšmid čisto, kakor porcelan.«

Gospod Kondelik se je ozrl po sobi in je rekel mimogrede:

»Torej tu je stanoval Vejvara?«

»Ne — tukaj zraven«, je hitro pojasnjevala gospa, hvaležna, da se je pogovor obrnil. »Blagovolite pogledati.«

Mojster je vstal in je šel za matrono v ono sobo, kamor je bila prvič pogledala. Bila je majhna, pusta sobica z razgledom na dvorišče in z drugimi vrati na hodnik.

»Tu ne bi stanoval tri leta.«

»No, kakor je komu usojeno«, je odgovorila gospa. »Mi smo bili povsem zadovoljni in upam, da se odtod ne ganemo niti po svatbi. Naš gospod je zelo skromen. Čašo gorke kave, topla postelja ponoči — drugega ne zahteva. Samo potem grem jaz na njegovo mesto in on na moje...«

Mojster je pomislil sočutno na neznanega gospoda Pajtlšmida, ozrl se je po tesni sobici in že se je v njem zbudil slikar.

»To bi bilo treba poslikati, je tako opuščeno!«

»Da — to bi bilo dobro. Tudi jaz sem že mislila. Toda ko nimam nobenega znanca...«

»Zato ni treba znanca, za to je treba slikarja«, je menil mojster. »Jaz slikam znancem, neznancem, to je vseeno...«

Kondelik se je vrnil v večjo sobo, za njim gospa.

»No in kaj, milostljiva gospa — one stvari bi lahko vzel seboj in jih dal Vejvari, da bi bilo končano...«

Gospa Mukšnablova je pogledala mojstra, nekoliko časa se je obotavljala, potem pa je rekla:

»Težko se loči Lotinka od tega, toda dam vam vse. Ostanemo prijatelji...«

Odprla je predal starinske škrinje, potopila roke v morje zviti nogavic, brisalk, nočnih in spodnjih srajc in odrezkov raznega blaga, vlovila je v kotičku zavitek starih časopisov, zvezanih navskriž z rdečim trakom, pritisnila ga je s koščenimi prsti na prsi, podala ga z obema rokama gospodu Kondeliku in je rekla s stisnjenim glasom:

»Kakor dragoceno mast je hranila to Lotinka — toda vzemite, gospod in recite svojemu gospodu ženinu, da nikdar nanj ne pozabimo. Bil je izvrsten, soliden gospod! Toda gospod Pajtlšmid je tudi dober človek...«

»Hvala, milostljiva gospa«, je rekel mojster zadovoljen. »Tja čez teden pošljem sem pomočnika, da vam poslika to sobo.«

»Jezus, Marija, gospod!« je zaklicala radostno Mukšnablova, »kako naj vam to povrnem?« In prišla ga je za roko.

»Prav rad — prav rad to napravim, gospa«, se je branil mojster.

Čez eno uro je zopet trkal mojster Kondelik na vrata pisarne. Vejvara je prišel ven.

»Dobro sem uredil, Vejvarka, dobro! Prost ste

si. In tako postopanje je največjega obsojanja vredno. Poskrbeli bomo za to, da bodo videli tudi višje oblasti navedeni famozni »razglas« v pravi luči. Celjskemu magistratu in Nemcem pa kličemo: boja nismo hoteli in nameravali mi, začeli ste ga vi — in bili bi bojazljivi, ako bi se umaknili. Bi radi videli, ali nimamo kot miroljubni avstrijski državljani toliko pravice, da se svobodno gibljemo v svoji domovini, na svojih domačih tleh.

Politična kronika.

SLOVENSKE VSEUČILIŠKE ZAHTEVE.

Seja parlam. komisije v Slovanski jednoti. — Češki, nemški in hrvaški glasovi o naših vseučiliških zahtevah.

»Slovanska koresp.« poroča: Parlamentarna komisija Slovenske jednote je imela danes popoldne sejo, v kateri se je razpravljalo o sledečih slovensko-hrvaških visokošolskih zahtevah: 1.) Priznanje veljavnosti izpitov in spričeval na pravni in filozofični fakulteti zagrebškega vseučilišča v naši državni polovici. 2.) Sistemiziranje mest plačanim docentom na vseučiliščih v Pragi ali Krakovu. Ti docenti so namenjeni za profesorje na bodočem slovenskem vseučilišču v Ljubljani. 3.) Vlada naj da izjavo, s katero se obvezuje država, da ustanovi v doglednem času, kakor hitro bodo dani za to pogoji glede profesorjev in dijaštva, slovensko vseučilišče.

Reči se mora, da te zahteve nikakor niso prenapete: radikalnejši elementi pri nas celo ne bodo zadovoljni z njimi, ker ni naveden rok za ustanovitev. Glede tega se je izjavil »Narodni Dnevnik« že včeraj. Za te zahteve bi lahko in smo že navedli vse tiste vzroke, katere je navajala vlada z veliko vneto za italijansko pravno fakulteto. Zanimivo je slišati posamezne glasove k našim vseučiliškim zahtevam.

Praki »Nár. listy« pravijo v sredo: »Slovenci morejo biti zagotovljeni, da bodo vsi češki poslanci solidarno in verno podpirali njihove upravičene zahteve...« »Tagespost« pravi: Kar se tiče ministerijalne izjave o upravičenosti slovenskih aspiracij na visoko šolo, ne more biti o tem niti govora. Glede ostalih šolskih težnjav Jugoslovancev pa moramo izjaviti, da bi se jih moralo poprej natančno prevdariti, predno bi se dovolile... (To je tista stara pesem o enakopravnosti narodov v Avstriji: o naših gospodarskih in kulturnih potrebah odločajo Nemci — oni narod torej, ki si hoče zgraditi preko naših trupel most do Adrije.) — Mi smo že včeraj poročali o nekaterih separatističnih težnjah Hrvatov, ki jih je objavil zagrebški »Obzor«; zdi se nam, da je »Obzorova« izvajanja porabil »Agramer Tagbl.« in zavzel stališče da naj mi sploh opustimo svoje aspiracije na vseučilišču in se borimo le za reciprociteto zagrebškega vseučilišča. Razume se, da z ostalimi slovenskim časopisjem vred odločno in ostro zavračamo tako pisarjenje, ki nam more v sedanjem hudem boju na Dunaju le škodovati. »Slovenčevo« podtikanje teh izjav »Agr. Tagbl.« znanemu slov. parlamentarcu niso nič manj obsojanja vredna, ker bode samo ogorčenost in razprtije, ki gotovo samo slabe jugoslov. delegacijo.

IZ PARLAMENTA.

70 milijonov deficita! — Z novimi davki ne bo ničesar — predloga o lokalnih železnih padla. — Pantz o agrarnem vprašanju. — Marchklove denunciacije. Bienenrth in Rusini.

Finančni minister Bilinski je včeraj posegel v podrobno debato o proračunu svojega resorja in je pri tem v širokih obrisih naslikal finančno stanje države. Povedal je pri tem, da je narasel deficit od

42 na 70 milijonov K in znova opominjal zbornico, da treba urediti državne finance. »Slovanske jednote« kot opozicije pravzaprav niti ne zanima, kako si hoče sedaj pomagati vlada iz finančnih stisk: sklepalo se je brez nas, a računa noče sedaj plačati niti tako ponižna Bienenrthova večina. Skoraj gotovo je, da ne bo vlada pred velikimi parlamentarnimi počitnicami stiščala prav nič od svojega famoznega finančnega načrta pod streho, še zvišanja davka na žganje ne, dasi je obljubila od njega deželam nek prinos. Med neprestanimi medklci je zagovarjal minister zvišane ministerske penzije, povedal, da je vlada določila visoke zneske tek. zadnjih let za adaptacije pri vseučiliščih (nad 16 milijonov kron) in da pred dovoljenjem novih davkov ne bode ničesar z novimi lokalnimi železnicami. S tem bode deloma zadeta tudi naša Savinska dolina.

Specijalna debata o proračunu finančnega ministerstva je bila včeraj dokončana; izvoljena sta bila generalna govornika in danes bode glasovanje. K besedi se je med drugimi oglašil kršč. socij. vitez Pantz. Grajal je slabo gospodarstvo v državnih gozdovih, kjer uživajo gotovi najemniki lovov neomejene pravice. Grajal je, da naročnjejo državne železnice železniške pragove iz Galicije in Rusije, Južna železnica pa iz Hrvaške in Slavonije. Izvajal je, da sedanja državna colninska politika, kar se tiče planinskih dežel, popolnoma zavožena. Kmetje morajo kupovati kruh in pičo in so tako dvakrat oškodovani: od sedanje naše colninske politike ima dobiček le veleposestvo. — Posl. Roškar se je zavzel za vinorejce proti visokemu vinskemu davku. Češki klerik. Myslivec se je prepiral z židi; govorilo je še nekaj Čehov in nemških nacionalcev.

Jutranji nemški listi poročajo o denunciacijah, katere si je privoščil posl. Marchkl glede jugoslovanske železničarske zveze. V nemško-nacij. zvezi je celo gibanje med slov. železničarji, ki se je zadnji čas tako lepo razvilo, naslikal v tem smislu, da se ne gre za stanovske zahteve in težnje slov. železničarjev temveč za hujskarijo proti nemškim uradnikom. Nemškonacij. zveza hoče baje posredovati v tem oziru pri železnišk. ministerstvu. Nujna potreba je, da začne v tem oziru tudi Slovanska jednota in pojasni stvaren položaj na merodajnem mestu. Od svoje zahteve pa, da naj pri železnicah na slovanskih tleh službujejo slovenski uradniki, ne bomo in ne moremo popustiti.

Bienenrth se lovi tudi pri Rusinih za podporo o italj. pravni fakulteti. Imel je pogovor z vodji rusinskega kluba, v katerem jim je obljubil, da se bode vlada v kratkem odločno izjavila o ustanovitvi rusinske univerze — seveda, ako glasujejo za italj. pravno fakulteto.

Štajerske novice.

Politična in osebna poštenost. Prijatelj našega lista nam piše: Tolikokrat čitam in čujem o tem, da je kdo politično neznajen, politično nepošten, zlasti zopet zdaj ob volilnem boju. Jaz pa mislim, da je razlikovanje v poštenosti neupravičeno. Kje je meja? Kje se neha človek, in začne politik? Zakaj moram spoštovati človeka, ki se radi svojega dobička vdinja stranki, katere nasprotnik je bil do zadnjega časa, bolj kakor n. pr. občestno vlačugo, katera tudi ne dela drugega, kakor da se prodaja? Morda je slednja še manj škodljiva, posledice za svoja dejanja vsaj nosi sama. Človek, ki je notoričen brezverec, pa se plazi javno po cerkvah, moli na glas in obliže vsem svetnikom pete zato, da si slepari ugodnejše življenje in dobiček, je menda slepar — ali je zato vreden večjega spoštovanja, če

obstoji dobiček in ugodnost v politični karjeri? — Kdor pri kartah slepari in okrade s tem soseda, je lopov; — kdo pa je človek, ki slepari s svojim prepričanjem in izrablja verski čut in zaupljivost ljudstva v dosego časti in dobička, do katerega ne bi prišel, če bi ljudstvo vedelo, kdo je? V politiki ni poštenosti — dobro! Potem pa klobuk dol pred filijalom, ki je z uspešno taktično potezo pomagal politiki perzijskega kralja do zmage. Klobuk dol pred našo nemškutarijo, ki živi od prodaje svojega naroda. — Nazadnje se bo smel tudi Judež Iskariot izgovarjati s politiko, ko vendar ni storil drugega, kakor da je za gotovo plačilo zapustil maloštevilno in malovplivno stranko svojega učenika in se vdinjal mogočni stranki velikih duhovnov. — Končajmo. Naj bo konec lepim besedam in recimo naravnos: osebe ni moči ločiti od dejanja, človek ostane isti, naj si potem stori kaj v javnem ali zasebnem življenju. Kdor nima čuta za snažnost, je umazanec, pa naj živi v svojih štirih stenah ali pa hodi po javnem trgu. Kdor je lump kot politik, je tudi kot človek lump. — Prosim, da objavite to premišljevanje, kajti potrebno se mi zdi, da se to enkrat pove.

Prazno klerikalno obrekovanje. Zadnje nedeljo sem govoril na shodu volilcev v Dopplerjevi gostilni v Gradišču poleg Lučan o Kacovem gospodarskem programu in o nekaterih važnih nalogah drž. zbora z ozirom na naše narodne in agrarne zahteve najprej slovenski in potem — na izrecno željo navzočih nemških kmetov-volilcev — nemški. »Straža« izvaja iz tega docela »logično«, da nisem le jaz »nemškutar«, temveč da se je cela naša stranka potopila v nemškutarskem morju in smo se štajercijancem zapisali z dušo in s telesom. Za ljudi, ki ne poznajo razmer v Gradišču in ki veliko dajo na puste klerikalne narodnjaške fraze, je seveda to sveta resnica. Resničen položaj pa je docela drugačen. V Gradišču je poleg 1200 Slovencev že skoraj isto toliko deloma trdih — iz Srednjega Štajerja priseljenih Nemcev — deloma že skoraj docela ponemčenih Slovencev. Posebno v katastralni občini Gradišče pri Lučanah prevladuje že malodane nemško prebivalstvo. Čela občina voli z nami in je naravno, da se zanimajo tudi Nemci za našega kandidata. Ako ne marajo g. profesorja Verstovška, temveč hočejo voliti slov. napr. kmečkega kandidata — je seveda klerikalcem neprijetno: ako hočejo slišati na javnem, za vse volilce sklicanem shodu, kaj namerava v važnih stanovskih vprašanjih ukreniti g. Kac, jim ne moremo skratiti odgovora v jeziku, katerega razumejo. To je vsakemu pametnemu človeku jasno in umevno. Le obrekljivost in hudobnost more v tem dogodku najti povod za kakršnakoli očitjanja. Dejstva, da se je tam toliko ljudi ponemčilo, gotovo nismo krivi mi. Ker že ravno govorimo o radikalizmu in korajži proti štajercijancem, vprašam g. prof. Verstovška, čemu se ni udeležil n. pr. v Ormožu štajercijanskega shoda, da bi zagovarjal svojo in svojega kluba toli uspešno obstrukcijsko taktiko v deželnem zboru? In zakaj ga ni lani pekla vest, ko je hodil okrog vižinkskega župana — Nemca, žal, da brezuspešno, je-li? Kaj pa pisma radikalnega gosp. profesorja Tscheppeja v Gradišču? Toliko v pojasnilo naši javnosti, ki ve, o tem sem prepričan, že tudi sama soditi, koliko je vredno klerikalno narodnjaštvo, ki se vedno le kaže v polemikah in boju proti — slovenskim naprednjakom. Kar se pa tiče govora g. Dittingerja v Kaplji, bodi omenjeno, da je na zahtevo nekaterih kmečkih znancev spregovoril par besed, a se je takoj zaletel v g. Kaca, češ, da je »Deutschenfresser«. Ravno isti gospod dela tudi z vso silo za abstinenco štajercijancev pri volitvah. Tak je resničen položaj in to je naša zadnja beseda v tej zadevi. Janko Lešničar.

kakor ptič. Vse je v redu. To boste poslušali, ko vam povem... In tu imam one vaše pišmene stvari vzemite jih.

Mojster je segel v suknjo, izvlekel zavitek in ga je ponudil Vejvari.

Vejvara je že segel po njem, toda naglo se je premislil:

»Ne, oče — spravite to, odpremo pred milostljivo gospo in gospodično. Bomo videli, kaj je, niti sluti ne.«

Ko je Vejvara prišel opoldne k Kondelikovim, je bila njegova bodoča tašča kakor maslo, Pepica je vsa gorela. Oče je prinesel pomembni referat.

Po črni kavi je potegnil mojster iz žepa usodni papir, položil ga je na mizo in je pokimal Vejvari:

»Tu imate one dokumente, Vejvara, ogledajte si jih.«

Vejvari so se skoro tresle roke, ko je odvezoval trak. Ovitek je bil velik, vsebina majhna. Na vrhu je ležal list iz bolj debelega papirja, ob kraju pozlačen, popisan z Vejvarovo roko. Na papirju je stalo:

»Se s cvetom je jablan že odela,
vrtica nežna se tam rudeči,
liste razgrnila je Filomela
rožmarin vitki že nam zeleni...
Gropa grobar gre pripraviti tam dva —
Svatbo slavlila zdaj bova midva!«

S spoštovanjem Fran Vejvara.

»Kaj pa je to?« je vprašala Pepica.

»Moj bog«, se je spomnil Vejvara, »to je štamblat — list za album. Gospodična Mukšnablova si je omislila album in kjer je imela kakega znanca, mu je dala listek, da bi ji tam kaj napisal. Jaz sem ji torej to le napisal...«

»Toda kaj je s to svatbo?« je vprašala brez sape gospa Kondelikova.

»Prosim, to je pesem Jablonskega — iz »pesmi ljubezni« — gospodična Loti je hotela nekaj takega«, je pojasnjeval Vejvara, ves srečen, da se je »dokument« tako razvozljal.

»Zakaj pa niste napisali pod to Jablonskega?« je vprašal mojster Kondelik.

»No, da, oče — ko je hotela nekaj od mene in jaz ne delam pesmi...« je odgovoril Vejvara v zadregi.

»In kaj je to drugo?« je namignila nestrpljivo gospa Kondelikova.

»To drugo« je bilo kakor fidibus. Četrtnika papirja, večkrat zganjena.

»Pozor na to«, je opomnil Kondelik. »To bodo lasje.«

Niso bili lasje. Ko je Vejvara razgrnil papir, ga je Pepica vzela in ga je takoj vrnila Vejvari.

In Vejvara je bral vrstice, izmed katerih je bila vsaka pisana z drugo roko:

Gospod Fran Vejvara

Gospodična Loty Mukšnablova

On je prav lep gospod

Ona ima zelo dobro srce

Šla sta skupaj v Kanalko

Šepetala sta si in se poljubovala

Videli so ju sosedje iz grmovja

Nastala je iz tega govorica in znanje s srečnim koncem

Svet je rekel: saj se ni moglo drugače končati.

»Prosim vas, kaj pa je to?« je vprašal Kondelik.

»To je »tajnik«, oče«, je zaklicala Pepica veselo,

»družabna igra tajnik!«

»In kdo je celi ta nesmisel pisal?« je vprašal mojster dalje.

»Ah, moj bog«, se je zopet spomnil Vejvara. »Nekoč o Veliki noči — bile so tam neke prijateljice gospodične Loti in povabili so me na večerjo — in igrali smo »tajnika« — in one gospodične so pisale take stvari o vsakem izmed nas — vsi listki so si podobni — še nikdar se ni pisalo na nje kaj drugega — potem se to vrže v peč — toda gospodična Loti je to shranila...«

»Prokleta Sibila!« je zagrmel mojster Kondelik, »jaz sem mislil, da vam nesem bogve kaj. No tak vidiš!« se je obrnil k ženi.

Gospa Kondelikova se je globoko oddahnila in je osramočena gledala Vejvaro. Prosila ga je s tem pogledom odpustčanja.

»Fran, vi niste jezni, kaj ne, da ne?«

»Ah, mamica, jaz sem vesel, da se je to pojasnilo. Na te neumnosti sem že davno pozabil.«

»Samo da je vse v redu, otroka draga«, je rekla gospa Kondelikova in od sreče ji je šlo skoro iz oči. »Sedaj nam nihče ne skali sreče. Niti gospa Mukšnablova.«

»Ta najmanj!« je menil gospod Kondelik. »Jaz sem ji obljubil, da ji dam poslikati ono sobo v spomin.«

»Jaz nisem ničesar, ničesar verjela, dragi Fran!« je zagotavljala Pepica Vejvari, ko sta bila pozneje sama za trenotek v sobi. »In ko bi prišel ne vem kdo in ne vem s čim!«

Sledil je poljub tako dolg, da se je mati — ko se je čez nekaj časa povrnila iz kuhinje — takoj obrnila, kakor da ne bi tega videla. Naj ima Vejvara, revež, balzam za prestano žalost.

(Dalje prihajajo.)

Čudne zgodbe o „pobožnem“ kandidatu Verstovšku. Včeraj smo poročali o „izvrstno uspelem“ Verstovškovem shodu v Bočni. „Pobožni“ (risnik teneatis, amici) gospod profesor je šel dopoldan v cerkev, postavil se na zelo videen prostor in je na glas molil. Ko je prišel cerkovnik s pušico, je segel Verstovšek v žep in zelo počasi in vidno spustil v njo desetico. Vsi tisti ljudje, ki poznajo „vernost“ g. Verstovška že od poprej, se bodo smejali. A ta smeh bo gotovo združen s primerljivo porcijo „spoštovanja“ do moža, ki si hoče sedaj s pomočjo takih sredstev priboriti mandat. Ako že obsojamo neodkritosrčnost navadnega neizobraženega človeka, se mora človek naravnost čuditi političnemu komedijanstvu g. prof. Verstovška. Ali res ni v klerikalni stranki nobenega človeka več, ki bi imel toliko čuta sramu in dostojnosti, da bi javno obsodil tako „agitacijo“ in tako „politično delovanje“? Ali ni žaljivo za klerikalne kmete, da se jih skuša s takimi sredstvi prevariti za mandat? Ali so v klerikalni stranki res močiji taki voditelji in branitelji verskih svetinj? Resnično, vsak pošten Slovenec se mora sramovati za Verstovška in njegove pristase.

v G. profesor Verstovšek in Hus. Zgodbica iz celjske gimnazije v enem dejanju. Profesor zgodovine dr. Verstovšek: No, vi I., povejte nam, zakaj so Husa sežgali? Učenec I.: „Ker je učil krivo vero“. Dr. Verstovšek (osorno): Tepec, kaj pa vi veste o tem! Kaj pa če je učil boljše vero ko je naša. — **Drugo dejanje** te zgodbe se je odigralo, kakor opisujemo na drugem mestu, v nedeljo dne 19. junija v Bočni.

v Okrajni šolski svet celjski je imel dne 21. tm. svojo redno sejo, v kateri so se vzele na znanje razne tekoče zadeve; učitelj R. Wudler je nastopil vsled bolezni trimesečni dopust in učiteljica A. Hrevatin je prosila za podaljšanje dopusta; obravnavale so se disciplinarne zadeve; odobrila se je neka menjalna pogodba krajnega šolskega sveta v Žalcu; priporočile so se prošnje za starostne doklade; obravnavali so se računi krajnih šolskih zakladov; vzelo se je na znanje poročilo o nadzorovanju šol na Kalobji, v Ljubečini, v Šmartnem, v Št. Pavlu, v Št. Petru, na Svetini in v Dramljah itd.

v Vole mu je hotel vzeti. Iz Laškega trga nam pišejo: Neki kmetič, ki se ga je v Celju malo nadeval, je srečal na potu v Laški trg mesarja, kateri je gnil par volov v Celje. Postrašil ga je s tem, da mu je hotel voličke vzeti. O tem je neki bojazljivi popotnik hitro obvestil orožnike, ki so takoj šli na lice mesta, da bi „roparja“ zaprli. No, ta je takoj zbežal, ko je zagledal orožnike. skočil v Savinjo, jo prebredel, toda na drugem bregu ga je že zgrabila roka pravice. Spravili so ga v zapor in ko se je stvar pojasnila, seveda zopet izpustili.

v Jubilejna slavnost petrovške Ciril-Metodove podružnice. V nedeljo dne 19. tm. nam je priredila naša marljiva podružnica dobro uspelo narodno slavnost, ki je pokazala, da uživa tudi pri nas slovenska obrambna družba ljudsko zaupanje. Vsa gonja in intrige „katoliških narodnjakov“, ki so se združili proti nam in skušali v objemu s pristašem „Südmarke“ preprečiti v zadnjem hipu to ljudsko narodno slavnost niso izdale nič. Delo in trud podružnice, zlasti njenih mladih prijateljev in prijateljic ni bilo zamanj. Narodna mladina nam je priredila pod spretnim vodstvom g. učitelja Pregla dovršen koncert, Petrovčani so lahko ponosni na svoj pevski zbor, ki je v tem kratkem času toliko dosegel. Pohvalno moramo omeniti tudi igralke in igralce, ki so nas z igro „Eno uro doktor“ prav zadovoljili. Imenom C.-M. družbe je govoril g. pot. učitelj I. Prekoršek v nabito polni dvorani o delu in uspehih slovenske obrambne organizacije. Po uradni delu slavnosti se je razvila na obširnem vrtu g. Ježovnika prav domača slovenska zabava, kjer nam je med petjem in igranjem godbe potekel večer le prehitro. Ne opustimo dela, ne umaknimo se s poti, po kateri hodimo in strli bomo tuje in domače nasprotnike.

v Elementarni pojavi. V sredo 22. tm. ob 3. uri zjutraj je kazala magnetična igla izredno nemirje. Ob 11. dop. dalje so se na jugozahodnem nebu pojavila znamenja, na podlagi katerih se da v zvezi z magnetničnim nemirjem z veliko verodostojnosti sklepati, da imamo najbrže iz označene smeri pričakovati jako neugodnih poročil o zopetnih vremenskih izbruhih ter večjih podzemeljskih nemirjih. Za nekatere kraje je bil tudi 23. junij zelo kritičen dan. Upliv obeh kritičnih dni se je

pojavil že v sredo 22. ponekod tudi že v naših krajih. Jugovzhodnik, ki je nadvladal še 21. jun. in vsled neurij na Ogrskem prinesel jako hladno temperaturo, se je 22. tm. naenkrat zamenjal z močnim jugozahodnikom. Ta sprememba je prinesla mnogim nahod, prehlajenje in druge vrste bolezni. Ker je šlo v sredo večer solnce „krvavo“ proti zatonu, je zelo verjetno, da bodo tudi naši kraji trpeli pod vnanjim vplivom obeh kritičnih dni. Zadnji toda manje kritičen dan je 26. juni torej ravno zopet nedelja.

v Obrambni tečaj v Ljubljani se vrši dne 1. in 2. julija po razglašenem sporedu. Tu se bo resno obravnavalo o naši narodni bilanci in se napravil proračun, kar bi moralo zanimati vsakega Slovenca. Prijaviti se je treba pravočasno upravi „Slov. Branika“ Tržaška cesta 33 za vstopnico.

v Deutsche u. deutschfreundliche Gaststätten in Südösterreich. Pod tem naslovom je izšla v Celovcu brošura, ki naj bo nekak nemški kašipot po slovenskem ozemlju in objednem najboljša reklama za te nemške in „deutschfreundlich“ gostilne — po Slovenskem. Iz seznama navajamo nekaj imen. — **Ljubno:** Podpestchan, Fludernig. **Polzela:** Zum Hirschen. **Mislinja:** Jaklin. **Mozirje:** Austria. **Rečica ob Paki:** Kop? **Radeče p. Zidanmost:** Gschella. **Krško:** Gregorič. **Bukovžlak:** Kostomaj. **Gaberje:** Svetl, Petschuch. **Savodna:** Podgorschek. **Sp. Hudina:** Wobner. **Vojnik:** Pötscher, Ratej. Vprašali bi samo slavno drž. pravdnštvo v Celovcu in pa politične oblasti, ali ni to postavno dovoljeno napeljevanje k bojkotu slov. gostilničarjev — in to tem bolj, ker se Nemce v brošurici izrecno poziva, naj bojkotirajo druge gostilne v teh krajih? Ali velja pri nas znani Bienenrthov bojkotni odlok le za slovenske liste in tiskovine, ne pa tudi za nemške? Prosimo drž. poslance odločnega posredovanja.

v Kopališče Dobrno pri Celju je doslej obiskalo okrog 200 kopaliških gostov. Slovence jako neprijetno dirne dejstvo, da je v posojilničnem hotelu (Orosel) nemški gostilničar Wregg, ki tega tudi ne skriva. Ali ni mogoče dobiti slovenskega gostilničarja?

v Družbine jubilejne razglednice so pravkar izšle, naročajo se v pisarni CMD v Ljubljani. Pripomniti moramo, da so razglednice res okusne izdelane, manj vabljev pa je jubilejni kolek „Slovenka v narodni noši“.

Na Zg. Poljskavi pri Pragerskem je na prodaj Hermannova gostilna. Nemci kričijo, da mora na vsak način ostati v nemških rokah. Kdor se za stvar zanima, si jo naj ogleda.

v Ptujске novice. Strele je udarila v Vito-marcih v gospodarsko poslopje tamošnjega kovača. Pogorelo je do tal. — **Živinske cene** na zadnjem sejmu so bile sledeče: biki 64—74, voli 70—74, krave 52—68 kron za 100 kg žive teže. Svinje 100—120 vin za kg žive teže. Kupčija je bila na zadnjem sejmu jako živahna. — **Sodnik Teltschik,** kje si? Ali se mu je že zjasnila pamet v Feldhofu? Zanimamo se zelo za njegovo usodo — saj je ta primer klasičen dokaz, kako se pokrijejo pod sedanjim justičnim ministrom tudi največje svinjarije s plaščem vsenemškega usmiljenja — seveda pri Nemcih.

v Vpisovanje na mariborsko realko se vrši dne 30. junija od pol 11. do pol 1. ure opoldne, za zunanje, šolarje tudi od pol 3. do 3. ure pop. Sprejemni izpiti se vrše isti in prihodnji dan.

v Cigare se bodo podražile. Na Ogrskem in Avstrijskem se zanima sedaj finančna uprava za podražanje smodk in sicer pridejo tu v prvi vrsti vpoštev takozvane „kratke“, nadalje portorike in kube. Tozadevna pogajanja med obema vladama so že v teku.

v Bratomor. Iz Rogatca nam pišejo: V Donški gori pri Rogatcu sta živela brata Ivan in Martin Turk skupno na posestvu. 19. junija, zadnjo nedeljo, je prišel Ivan Turk malo pijan domu in si je iskal v kuhinji južino. Pri tem se je spril z bratom in se tako razjezil, da je šel v stiskal-nico po puško dvocevko in strelil z njo dvakrat na brata iz neposredne bližine, tako da sta Martina Turka zadela oba naboja. Zgrudil se je in na mestu umrl. Morilca so že zaprli.

v Südmarkino zborovanje v Predingu je bilo razbito. Nemški kmetje so odločno povedali südmarkovskim hujskačem, da jih ni prav nič volja podpirati ponemčujoče in demoralizirajoče gonje pruskih agitatorjev med Slovenci.

v Sejmi na Spod. Štajerskem. 23. junija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejm), 24. v Ljubnem ob Sav. (živinski in kramarski), pri Sv. Lenartu

v Slov. gor. (ž., kr.), Čermožišah pri Rogatcu (ž., kr.), Konjicah (ž., kr.), Laškem trgu (ž., kr.), Podsedri (ž., kr.), 25. v Brežicah (sv.), 26. pri Sv. Križu na M. p. (ž., kr.), Ponkvi (ž., kr.), Sv. Lovrencu na Dr. (ž., kr.), Ribnica na Poh. (ž., kr.); 28. v Ormožu (sv.), 30. v Ptuj (sv.), Zrečah (ž., kr.), G. Radgoni (ž., kr.), Sp. Poljskavi (ž., kr.).

Druge slov. dežele.

Iz slovenskega časnikarstva. Iz Ljubljane se nam piše: Kakor čujemo, je dosedanji odgovorni urednik „Jutra“ g. Franjo Pirc izstopil iz uredništva. — Dalje čujemo, da se v Ljubljani snuje zopet nov dnevnik narodno-socijalno političnega stremljenja. Podlaga listu pa bo najpreje mala izdaja vsebujoč ponajveč zgolj dnevne vesti. Na tej podlagi še le se zasnuje list v nameravanem večjem obsegu. — Tudi „Slovenec“ prične baje z dvojno izdajo. Zjutrajšnjo izdajo dobe oni naročniki na večerno izdajo, brezplačno.

K logaški aferi poskušnega zastrpljenja. Ta afera postaja vedno bolj zanimiva, vedno bolj zapletena. Kot se nam iz Ljubljane poroča, so v sredo večer pripeljali tudi ženo dejanja osumljenega Hladnika v preiskovalni zapor v Ljubljano. Preiskovalni sodnik vitez pl. Grasselli se je mudil tozadevno baje v Trstu ter na podlagi novih indicij ukrenil, da se tudi Hladnikova žena odda v preiskovalni zapor. Vzrok tega koraka ni še znan; domneva se pa, da je žena zamotana v zadevi pisem, ki jih je kakor znano, njen mož pisal v preiskovalnem zaporu in po doslej še ne ugotovljeni osebi izročil na dotične naslovnike. Glede enega teh pisem naslovljeno na Hladnikovega prijatelja v Trziču (Monfalcone) je bil po Hladniku samem obdolžen jetniški paznik Žvan, češ, da je on (Žvan) prejel od Hladnika pismo ter ga z lastnoročnim pismenim naročilom: — naj naslovnik to pismo po sprejemu takoj sežge — oddal na pošto. Žvana so na podlagi te odijozne obdolžitve takoj vtaknili v preiskovalni zapor. Kmalu pa se je izkazalo, da je ta Hladnikova obdolžitev podla mistifikacija. Žvan je bil na to izpuščen in zopet opravlja službo. Vsled tega pa se vedno bolj zatrjuje domnevanje, da je Hladnik dotično pismo utihotapil po svoji ženi, ki ga je opetovano obiskovala v preiskovalnem zaporu, oziroma pri zaslišanju Hladnika v sobi preiskovalnega sodnika. In najbrže za to, če ne tudi še iz kakega važnejega vzroka povodom dejanja samega, so sedaj tudi Hladnikovo ženo pripeljali bližje sedanjemu bivališču njenega moža. Žena je grozno vpila, ko so jo pripeljali v justično palačo.

Za župana v Borovljah je zopet izvoljen puškar Jožef Ogris, seveda polnokrven Nemec. Obljubil je, da bo varoval tudi vnaprej nemški značaj trga.

Sprememba imena. Postajališče Tavčarjev dvor med Ljubljano in Črnučami na gorenjski železnici se imenuje od 15. junija „Ježica“.

Čuden pojav. Drugače imajo katoliška društva vedno dosti članov pri nas, a v Ajševici pri Krombergu tega ni. Klerikalno izobraževalno društvo je tam propadlo, ker nazadnje ni bilo nobenega člana več.

Kupčija s črešnjami na Krasu je bila kljub slabemu vremenu dobra. V sami vasi Sv. Križ so bili štirje prekupci iz Dunaja. V Sežani so v soboto postavili na železnico 250 košev za na Dunaj. Črešnje so plačevali po 20—24 vin. kilogram.

Kobilice na Krasu se tudi letos pojavljajo, ali ne tako mnogobrojno kakor lani. Goriški deželni zbor je storil neumljivi sklep, da jih letos ne bo pokončeval, dasi je za to že dovolil denar.

Italijanska zasebna gimnazija, ki je bila še le lani otvorjena v Pulju, bode po poročilu puljskega župana Varetone že letos podržavljena. Tako skrbi za Italijane tista Avstrija, ki nas samo včasih pozna — če je treba jemati.

Velik požar. V Petrinjah pri Sv. Petru na Krasu je izbruhnil v nedeljo hud požar, ki je uničil pet hiš z gospodarskimi poslopji. Drugo so ljudje rešili.

Vlada proti Hrvatom. Resno se trdi, da namerava država zapreti c. kr. pripravnico za učiteljske v Pazinu v Istri. Zavod je hrvatski in narod bi imel s tem neznansko škodo. Učitelja nameravajo poslati na otok Krk kot nadzornika.

Društvene vesti.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu priredi III. redni občni zbor v soboto, dne 25. junija t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Spored običajen.

Akad. društvo slovenskih agronomov „Kras“ na Dunaju javlja, da priredi svoj V. občni zbor dne 25. junija t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Sudescher“ VIII. Genzgasse 62. Slovanski gostje dobrodošli!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

PRORAČUN SPREJET.

Dunaj, 23. junija. Poslanska zbornica je sprejela danes tudi četrto skupino drž. proračuna (finančno ministerstvo), na kar je bila seja prekinjena.

DEMONSTRACIJE NEMŠKONACIJONALNEGA DIJAŠTVA NA DUNAJU.

Dunaj, 23. junija. Danes dopoldne so priredili nemškonacionalni visokošolci demonstracijski bum pred parlamentom in sicer proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete na Dunaju. Odposlanstvo dijakov je izročilo predsedstvu nemškonacionalne zveze adresu, v kateri zahtevajo nemškonac. dijaki, naj se na vsak način prepreči ustanovitev italj. pravne fakultete na Dunaju, drugače niso odgovorni za posledice.

KITAJCI V DUNAJSKEM NOVM MESTU.

Dunajsko Novo mesto, 23. junija. Člani kitajske vojaške študijske komisije po Evropi so si ogledali danes tukajšnjo vojaško akademijo in bili navzoči pri vežbi akad. vojašk. bataljona in oddelka na konjih.

ODREDBE PROTI KOLERI V PETROGRADU.

Petrograd, 23. junija. Mestni glavar je razglasil, da se doslej še ni primeril noben slučaj kolere in odredil, da se mora vsi prebivalstvo strogo držati zdravstvenih predpisov.

OTVORITEV OGERSKEGA PARLAMENTA.

Budimpešta, 23. junija. Danes se je vršila slavnostna otvoritev ogerskega parlamenta. Zbornica in galerije so bile gosto zasedene. Navzoči so bili vsi ministri. Predsedstvo je prevzel najstarejši član zbornice, justhovec Madarasz. V svojem nagovoru je prav pristržno pozdravil one poslance, kateri so bili izvoljeni po pravi in neskvarjeni volji prebivalstva. Istočasno pa ne more zamolčati svojega obžalovanja nad čini svojevoljnosti in nasilstva, katere je zakrivila vlada v volilnem boju. (Viharni ugovori in abzug-klici na desni, pritrdjevanje na levi strani zbornice.). Na to je prosil Madarasz božjega blagoslova madžarskemu narodu in vsem, ki delujejo za njegov blagor. Na to se je prečital dopis, v katerem se naznanja, da bode otvoril cesar ogerski parlament prihodnjo soboto s prestolnim govorom.

POGREB VITEZA MADEYSKEGA.

Dunaj, 23. junija. Naučni minister grof Stürgkh se je odpeljal k pogrebu bivšega naučnega ministra pl. Madeyskega v Krakov.

DVOBOJ POSL. STÖLZLA.

Dunaj, 23. junija. Danes dopoldne se je vršil med drž. posl. dr. Stölzlom in nekim nemškonacionalnim dijakom, kateri ga je v govoru o italj. pravni fakulteti javno na shodu razžalil, dvoboj s sabljami. Dijak je bil lahko ranjen.

ZASEBNA ČEŠKA TRGOVSKO-OBRTNA ZBORNICA.

Kraljev gradec, 23. junija. Danes se je tukaj konstituirala zasebna češka trgovsko-obrtna zbornica. Za predsednika je bil izvoljen posl. Ulrich. Pristopile so ji vse češke tvrdke v liberškem zborničnem okolišu.

RAZPUŠČENI SHOD ČEŠKIH SVOBODOMISLECEV.

Praga, 23. junija. V Žižkovu se je vršil protestni shod čeških svobodomislecev proti klerikalizmu. — Udeležilo se ga je nekaj klerikalcev, kateri so brizgali sifon na predsedstvo. Nastal je velik vrišč, tekom katerega je vladni zastopnik razpustil skupščino. Svobodomisleci so konečno izrinili klerikalce iz dvorane.

Po svetu.

Obsojeni zastrupljevalec. V Tridentu je na smrt obsojen Kornelij Zamboni, ki je zastrupil mlado Julijo Dalmarega, ki je odbila njegova ljubezen, s slašticami, v katere je dejal strup.

v Najdenišnice upravičene tožiti za priznanje očetovstva. Važno razsodbo za oskrbo mladine je izrekel nedavno najvišje sodišče. Priznalo je vodstvom najdenišnic pravico v imenu svojih varovancev tožiti na priznanje očetovstva in plačevanje alimentacij.

Motena sreča. Na Lloydovem parniku „Sultan“ se je pripeljal v Kotor iz Krfa mlad zaljubljen parček. A še nista izstopila, so ju že aretirali. Bila sta 22-letni David Ita, ki je pred svojim pobegom iz Krfa očetu ukradel 20.000 frankov, in njegova 18-letna jako lepa ljubica. Pri Iti so še našli 17.000 frankov. Poslali so ju nazaj v Krf.

v Zvonovi sv. Marka v Benetkah so se bili za katastrofe 14. julija 1904 vsi štirje potrupali, le eden je pri nezgodi, ko se je zrušil stolp, ostal cel. V sredo zvečer so blagoslovili sedaj nove zvonove s čarnimi obredi. Razven največjega, ki je še eden prejšnjih, so dovršeni štirje novi zvonovi, kateri so po glasu in obsegu popolnoma podobni potrtim.

Ciklon. Med vasmi Kanzia in Sumecek na Ogrskem je 20. t. m. divjal strašen ciklon. V nekem velikem gozdu je 100 m na okrog vse uničil. Nad 5000 hrastov je izdrl s koreninami vred. Nekega kmeta, ki je bil ravno v gozdu, je ubilo. Zemlja je po prenehanju ciklona izgledala kakor nanovo preorana.

v Monopol na vžigalice. Bolj kot kedaj poprej divja po časnikih boj za monopol na vžigalice. Gre se za to, bi li se dal monopol v najem, ali pa bi ga država vzela v svojo lastno režijo. Pristaši lastne režije pravijo, da javni davki ne smejo postati viri osebnega dohodka, drugi pa zopet trdijo, da bi državna uprava znala pri tem ljudstvo kmalu razočarati. Nekoč se bo pa vendar moralo odločiti, kaj bo prav za prav z nameranim monopolom.

v Najvišjih in najdržnejših železnic v Evropi je takozvana Cerdagne-železnica, ki so jo kot električno železnico nedavno predali prometu. Ona je otvorila prometu lepe kraje v Istočnih Pirenejah. Najbolj visoko se spenja 1592 metrov.

Atentat na Varešanina. Izšel je uradni komunikat vlade, na katerem se naglašja, da oblastvena preiskava ni našla niti sledu kakšnega organiziranega komplota in da Žerajič ni imel nikakih skrivcev. Vse osebe, ki so bile v zvezi z atentatom aretirane, so izpuščene na svobodo, ker je vsak sum proti njim neosnovan. To je najboljši odgovor tistim — tudi ljubljanskemu „Slovenca“ — ki so takoj začeli gobezdati o velikosrbskem komplotu itd.

„Slobodna Misao“. Javili smo že včeraj, da začne pod tem naslovom izhajati v Zagrebu organ hrvatskih pristašev „Svobodne misli“. Časopis bo izhajal enkrat v mesecu in sicer vsakega 20. na 32 straneh. Naročnina bo za celo leto 3 K, za dijake in delavce 2 K 40 vin. Prva številka izide 20. julija. Pričakovati je, da si list naroče tudi mnogi Slovenci. Naročbo je treba prijaviti do 10. julija na naslov: „Slobodna Misao“, Zagreb, Bogovičeva ul. 3.

Manifestacija za vseučiliške zahteve. V nedeljo se je vršil v Zagrebu velik manifestacijski shod za reciprociteto zagrebskega vseučilišča v Ljubljani. Govorili so vseučil. prof. dr. Šilović, akademik Angjelinović, pravnik Tadić, ki so vsi pobijali razloge avstrijske vlade proti reciprociteti, dalje Slovenec Magdić za slov. vseučilišče. Sklenile so se tozadevne ostre in odločne resolucije.

Slovanski kongres v Sofiji in službena Bulgarska. Skoro gotovo je danes, da niti car Ferdinand niti bulgarska vlada ne bodo sodelovali pri slovanskem kongresu, ker ne odobravajo ciljev kongresa.

v Nafto kot kurilo bodo uvedli mesto dosejajnega premoga na dveh Lloydovih parnikih, ki posredujejo brzi promet med Trstom in Dalmacijo. Oba bodo v to svrhu potrebno preustrojili.

v Najrazširjenjša knjiga na svetu je gotovo kitajski koledar, ki ga izdajajo vsako leto v osmih milijonih eksemplarjev. Ta koledar se tiska v Pekingu in nikdo nima pravice v celem carstvu, da bi izdal knjigo, ki bi imela nekaj enake vsebine, kajti knjiga je cesarjev monopol.

v Neguš-Menelikovo premoženje. Abesinski cesar Neguš Menelik še vedno živi in še misli nemara dolgo voditi za nos svoje njegove smrti željne nasprotnike. Sedaj je namreč dal vse svoje bajne zaklade prenesti v neki podzemski labirint, ki ga straži njegov najzvestejši zaupnik. Menelik ima največji rubin, mnogo drugih draguljev in čistega zlata.

v Nasilno poljubovanje. Različna so mnenja o poljubih, ki jih da kak moški kaki ženski proti njeni volji. Amerikanski sodniki n. pr. silno strogo kaznujejo take moške. Še bolj strogi so bili svoj čas v Rimu. Tako je n. pr. l. 1727 rimski gubernator Banchieri dal nabiti po mestu „splšni razglas“: Kdor nasilno poljubi ali objame kako žensko, se kaznuje z dosmrtno kaznijo in se mu zapleni vse imetje. Ako se tak zločin napravi z namenom, da bi se preprečil kak zakon, zapade dotičnik smrti kazni. — Pred par leti pa se je zgodil v Zagrebu sledeči zanimivi slučaj. Po Ilici je šel neki vojak, precej natrkan. Kar zagleda hčer svojega polkovnika, ki se mu je tako dopadla, da ji je, predno se je ona zavedla, dal na ulici poljub. Seveda strašno razburjenje v polkovnikovi rodbini. Drugi dan zapove polkovnik, da se mora celi polk zbrati ne dvorišču. Nihče ni vedel, za kaj se gre, samo — dotični vojak. Ko je bil polk zbran, pride polkovnik v spremstvu hčere. „Naj stopi iz vrste tisti lopov, ki je včeraj poljubil to dekle“, zagrmí polkovnik. Nihče se ne gane. „Ako se dotičnik takoj ne javi, hočem...“ Ni še izgovoril, kar stopi iz vrste dotični vojak. „Ali si ti gnusoba poljubil to gospodično?“ „Sem.“ „Pa zakaj?“ „Gospod polkovnik, kar hodim po svetu, sem videl mnogo lepih deklet, a take, kot je vaša frajla hčerka, bogme še nisem nikdar videl. In nisem mogel odoleti srcu, pa sem jo evo poljubil.“ Častniki in vojaki so se skoro dušili smeju. Tudi polkovnik je postal dobrovoljen, ko je čul, kako vojak povzdiguje lepoto njegove hčerke. Hčerki sami se je vojakov slavošpev na njeno lepoto, ki je sicer ni bilo v preobilni meri, tako dopadel (pa tudi vojak, ki je bil „feš, dečko!“, da je stopila k očetu in ga prosila, naj „lopovu“ oprostí. In res je vojak dobil samo 7 dni hišnega zavora.

Rumunska kraljica je zbolela na vnetju slepega črevesa.

Drakonska sodba. Podčastnik Kugler 25. pionirskega bataljona v Wittenu je pri neki vaji, ko je dobil od poročnika ukaz, naj mostvo bolj krepko koraka, dejal k svojemu oddelku: „Letali ne bomo, če hoče letati, naj lefa sam!“ Neki poddesetnik ga je naznanil, in Kugler je prišel pred vojaško sodišče. Kugler, ki je glasom poročil svojih predpostavljanih oblasti bil vzoren podčastnik, se udeleževal bojev v južni Afriki in dobil tam častno odlikovanje, se je zagovarjal, da je spregovoril besede nepremišljeno vsled velike telesne utrujenosti. Vkljub temu je bil obsojen na pet let ječe.

Kolera v Berlinu? Na kolodvoru Ruhleben v Berlinu so zasledili na koleri bolnega ruskega izseljenca.

Madjarska podlost. Ogrske oblasti so zaprle nadučiteljevo ženo Drizhal v Ogrski Skalici, ker je svoj čas vzela pod gostoljubno streho angleškega publicista Scotus Viatorja, ki sedaj razlaga strmečemu svetu o ogrskih nasilnostih pri volitvah. Ti Madjari imajo pač nemirno vest!

Tržne cene.

Dunaj, 22. junija. Borza za kmetijske pridelke. Ugodnejše vreme je vplivalo danes na tendence krušnega zrna v toliko, da se je poslabšala. Pšenica je bila v domačih sortah cenejša, v tujih trdna. Rž je bila za 5—10 v cenejša. Oves in kornuza sta se za 5 v podražila.

Budimpešta, 22. junija. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'44, rž za oktober K 6'82, oves za oktober K 7'25, kornuza za julij K 5'41, kornuza za avgust K ——. Pšenice se zmerno ponuja in kupnje, tendenca trdna, promet 14 tisoč stotov, oves in kornuza trdna, pšenica v efektivu in ostalo nespremenjeno. Termini vsled ugodnega vremena slabjši. Vreme: lepo.

Trst, 22. junija. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 39— do K 39³/₄, za dobavo K 39— do K 39³/₄. Tendenca mirna.

Praga, 22. junija. Sladkor. Sarovi sladkor prompt K 33'80, nova kampanja K 25'45. Tendenca mirna. Vreme lepo.

Budimpešta, 22. junija. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 134—136, mlade težke 144—146, mlade srednje 144—146, mlade lahke 145—146 v kg. Zaloga 39.166 komadov. Prignano 274, odgnano 268 komadov, ostane 39.172 komadov.

Budimpešta, 22. junija. Mast. Svinjska mast 170—, namizna slanina 157—.

Nepregorljive lončene

šamotne peči

v različnih barvah in cenah, šamotno opeko in plošče priporoča

Em. Kuketz, Žalec.

Okoli 1000 komadov lesa za sušenje hmelja ima na prodaj po 50 v komad

Em. Kuketz, Žalec.

378 3-1

Trgovski pomočnik

prva moč, izobražen v trgovini z manufakturo in usnjem, dobi takoj dobro službo v trgovini Janeza Löschnigga, Šmarje pri Jelšah.

367 3-3

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Viktor Bevc, Celje